

Državni izpitni center

M 1 9 1 2 0 2 1 4

SESSIONE PRIMAVERILE

SLOVENO COME LINGUA SECONDA

INDICAZIONI PER LA VALUTAZIONE

Mercoledì, 12 giugno 2019

MATURITÀ GENERALE

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen.
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna.
- Za odgovore ali rešitve, zapisane v povedih, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna.

A) Bralno razumevanje

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	3	Po smislu, na primer: ♦ Iz naslovja izvemo, da je avtor besedila Dušan Rutar, filozof in psihoanalitik. S fotografije lahko razberemo, da je srednjih let, zelo vitek in športno oblečen. Ima kratke temnejše lase.		1 za podatke iz naslovja 1 za podatke s fotografije 1 za jezikovno pravilnost povedi (za zapis brez napake ali z eno napako)
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	1 1	Po smislu, na primer: ♦ (Besedilo govori o ...)/svet kapitala in njegovo delovanje/o zakonitostih sveta kapitala ♦ (Na njegov nastanek je vplivalo) (sočasno) branje dveh knjig na to temo/sta vplivali knjigi Stevena Pinkerja <i>Enlightenment Now: The Case for Reason, Science, Humanism, and Progress</i> (2018) in Davida Harveya <i>Marx, Capital and the Madness of Economic Reason</i> (2017).		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	2	Po smislu, na primer, eden od: ♦ Besedilo je napisano subjektivno, avtor v njem podaja svoje mnenje, svoja stališča. ♦ Bralec mora razlikovati med dejstvi in stališči avtorja, prepoznati sporočilo, izpeljati sklepe, kritično presoditi informacije. ♦ Uredništvo kaže na svojo odprtost, da dopušča svobodno izražanje.		1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi (za zapis brez napake ali z eno napako)
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	2	Po smislu, na primer: ♦ Povzročilo bo težave, saj svet kapitala potrebuje ljudi, ki imajo veliko želja in potreb po dobrinah.	Zmanjšala bo potrebe, povpraševanje.	1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi (za zapis brez napake ali z eno napako)
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	1	Po smislu, na primer: ♦ Treba je proizvajati več in hitreje, nenehno rasti, da se akumulira kapital/da se kopičijo dobrine.		
Skupaj	1			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	1	Po smislu, na primer: ♦ Po njegovem mnenju pohlep kot osebna lastnost ne vpliva na kapitalistično kopičenje dobička(, saj gre za sistem).		
Skupaj	1			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	3	Po smislu, na primer: ♦ V javnosti ostajajo skrite posledice nerazumne gospodarske rasti, kot je na primer naraščanje ogljikovega dioksida v zraku ali ekstremni vremenski pojavi ali nepotrebna gradnja mest.		2 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi (za zapis brez napak ali z eno napako)
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	3	Po smislu, na primer: ♦ Življenjski slogi zagotavljajo potrebe, želje po novih stvareh, torej ustvarjajo povpraševanje; potrebno jih je nenehno preoblikovati.		2 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi (za zapis brez napak ali z eno napako)
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9	1	Po smislu, na primer: ♦ Besedilo (z naslovom) sporoča, da so zakonitosti ekonomskega razuma nelogične/nerazumne/da družbeni sistem omogoča lastnikom kapitala kopičenje moči/dobička/dobrin/ da odpira vprašanje demokratičnosti kapitalizma/da zato kapitalizem ni demokratičen. ♦ Za avtorjem se (ne)/strinjam, saj menim, da	2 za pomensko ustreznost odgovora v povedih 1 za jezikovno pravilnost povedi (za zapis brez napake ali z eno napako)
Skupaj	3			

B) Poznavanje in raba jezika

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	1 1 1	Po smislu, na primer: ♦ (čeprav) jih v resnici ne potrebujejo ♦ (ki) jim jih ponujajo v oglasih ♦ (ker) jih k temu nagovarjajo televizijski oglasi		1 za pravopisno in jezikovno pravilne zapise
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	2	♦ : »Zbirajte nalepke in kupite jedilni pribor znamke X po ugodni ceni!«		2 za pravopisno in jezikovno ustrezno pretvorbo 1 za ustrezno pretvorbo s pravopisno napako
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3.1	1	♦ Bodimo pošteni in povejmo celotno zgodbo.		1 za vsako jezikovno in pravopisno ustrezno poved
3.2	1	♦ Smo pošteni in povemo zgodbo v celoti.	Pošteni smo in povemo zgodbo v celoti.	
3.3	1	♦ Bili bi pošteni in bi povedali zgodbo v celoti.	Pošteni bi bili in bi povedali zgodbo v celoti.	
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.1	1	♦ DA		
4.2	3	♦ S/2 S/2 /S/		3 za pravilno strukturo 3 1 za ustrezno število stavkov
4.3	3	Na primer, ena od: ♦ Čeprav so objubljali in prisegli ljudem, da bo tokrat vse drugače, se je količina ogljikovega dioksida povečala za več kot pol milijarde ton. ♦ Količina ogljikovega dioksida se je povečala, čeprav so ljudem objubljali in jim prisegli, da bo tokrat vse drugače		Poved z eno jezikovno ali pravopisno napako – 1 točka.
Skupaj	7			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	1 1 1 1	♦ jed ♦ jedec/ješč ♦ pojedti ♦ preobjedel/najedel		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	1 1	♦ v (resnih) težavah ♦ postaja neobvladljiv		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	1 1 1 1 1	♦ 4 ♦ 2 ali 1 ♦ 3 ♦ 5 ♦ 6		
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	1 1 1 1	♦ mož ♦ radodaren/skromen ♦ vilice/nož/žlica/žlička ♦ vsakdo	vsi/nekdo	
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9.1	1 1	♦ obnoviti ♦ proizvesti		
9.2	1	Da, saj sta dejanji lahko časovno omejeni, torej dokončani.		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10	1 1 1 2 3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ iz Kitajske ♦ so ostale le ene vilice ♦ knjige ♦ 5. februarja toplejše ♦ svoj, Finance, Delo 		
Skupaj	8			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11	1 1 1 1 1 1 1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ oznaka za moški spol ♦ rodilniška končnica -a ♦ štiri/4 ♦ prvem/1. ♦ etimološkem ♦ prevzeta ♦ načrt/osnutek 		
Skupaj	7			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
12	2	♦ jih, mesta duhov, v njih, tamkajšnjih		2 za 3 rešitve 1 za 2 rešitvi
Skupaj	2			

IZPITNA POLA 2

Slušno razumevanje

(Radio Val 202, Zmaj vseh zmajev, Veronika Gnezda, 6. maja 2018)

Transkripcija besedila

Če bi nebo sanjalo, bi sanjalo o zmajih. A nebo ne sanja in zmajev ni.

Dr. Marko Freilih iz Slovenskega etnografskega muzeja so zmaji začeli zanimati, ko se je na terenu kot arheolog začel srečevati z različnimi pripovedkami o mističnih bitjih. Zdaj je o njih pripravil tudi razstavo Zmaj vseh zmajev, ki je pravzaprav izlet v njihov svet. In najbrž ni idealnejšega prostora za to, kot so kazemate na Ljubljanskem gradu. Tam so namreč odkrili tudi napis, posvečen grškemu bogu zdravilstva v podobi kače. Kot pravi Marko Freilih, zmajске pripovedi izhajajo iz starih tradicij in segajo v antiko in še dlje, ko so častili božanstva v podobi kače.

Marko Freilih: Nekatere v osnovi le treba razumeti, da zmaj pooseblja neko božansko bitje, ki prvotno izhaja iz kače in kača ima v številnih kulturah zelo pozitiven pomen. Je simbol tega ciklusa večnega prehoda med življenjem in smrtjo, hkrati pa zaradi svoje podobe, zaradi strašljivih učinkov, ki jih pusti lahko na človeku, pa kača je imela tudi negativni pomen v smislu obrambe, varovanja in pogosto so kače kot simboli nekih varuhov, recimo znameniti piton v Delifih je varoval sveti izvir, tko da so kače prikazane kot neki varuhi svetih prostorov, svetih gajev, jezer in so dejansko pozitivne, varujejo, seveda v trenutku, ko jih ogroziš, takrat pa nastopijo z vso svojo močjo in te uničijo. Tko da iz teh kačjih podob se seveda razvijejo zmaji v Egiptu, kače dobijo krila, znajo leteti. Tudi pri nas obstaja ljudska pripoved o veliki kači na Ptujškem polju, ki se je povzpela na Vurberg no, in ta kača potem nenadoma dobi krila in je celo sposobna leteti. Na primer v Aziji ima zmaj pozitivno vlogo, na Kitajskem zmaji, ki so pravzaprav velike kače s kremplji, skrbijo, da ni suše. Pri nas pa so največkrat krivi za potrebe, poplave in druge nesreče. Zmaji namreč imajo poganske elemente, simbolizirajo zle sile božanstev, ki so jih častili nekoč in zato je zmaje treba uničiti. Tudi temu delu boja med poganstvom in zmaji in krščanstvom, svetniki je namenjen del razstave na Ljubljanskem gradu.

No svetnikov je več. Med drugim tudi znani rimski papež Silvester, sveti Silvester se je spopadel z zmajem sredi Rima, ampak najbolj znan je sigurno sveti Jurij. Tudi pri nas imamo več kot 70 cerkva, ki so posvečene svetemu Juriju. Sveti Jurij je res tisti svetnik, ki ima prvenstveno vlogo v boju z zmajem, je pa treba poudariti, da predvsem v Evropi dominira ta podoba svetega Jurija kot bojevnika, kot tistega, ki premaga grozno mogočno pošast, medtem ko na vzhodu pa ima sveti Jurij drug pomen; bolj je v ospredju njegova podoba mučenca, pri nas v Evropi pa dominira podoba Jurija, ki pobiva zmaja.

Novinarka: Po navadi so pripovedi o zmajih povezane s čisto naravnimi stvarmi in dogodki, ki jih ljudje včasih niso znali razložiti, kot pravi dr. Marko Freilih, je zanimivo, da se te po navadi pojavljajo na močnih arheoloških izhodiščnih točkah.

Marko Freilih: Namreč ko so ljudje našli kakšne kosti, oni niso vedeli, kaj te kosti pomenijo, da so to v resnici ostanki izumrlih živali, ki so nekoč živele v našem prostoru in so jih razumeli kot neka grozovita bitja, ki so živele še v tem bibličnem ali predbibličnem času in glede na njihove dimenzije so sklepali, da so morda to kosti oz. ostanki zmajev, kakor so bili poučeni tudi iz, recimo, predvsem Svetega pisma. Tak primer imamo predvsem v Nevljah pri Kamniku, nedaleč od najdišča mamutovih kosti. Ravno letos mineva 80 let, ko so te kosti odkrili in imamo v bližini postavljeno cerkev sv. Jurija.

Ampak če gledamo tko, recimo zmaje, kot si jih nekako najpogosteje predstavljamo kot krilata leteča bitja, pa v resnici v naših pripovedih so zmaji največkrat v zemlji, pod zemljo, v jamah, v nekih soteskah ali pa predvsem v jezerih in mirujejo. Ti zmaji so zelo miroljubni, vendar v nekih momentih pa seveda se razjezijo in povzročijo škodo, lahko zelo uničujočo katastrofo.

Novinarka: Da bi jih čim manj jezili, pa je treba zmaje spoznati. K temu pripomore razstava Zmaj vseh zmajev na Ljubljanskem gradu, ki pa ni le razstava, ampak tudi pravi izlet v svet magičnih in mističnih bitij.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	1 1 1	Po smislu, na primer: ♦ o zmajih kot mističnih bitjih ♦ z (dr.) Markom Frelihom ♦ kustos v Slovenskem etnografskem muzeju/arheolog		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ B		
Skupaj	1			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	1 1 1 1	♦ DA ♦ NE ♦ NE ♦ DA		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	1	♦ B		
Skupaj	1			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	3	Po smislu, na primer, eden od: ♦ Izvor zmajev so povezovali s kostmi (npr. mamuta) ♦ Izvor pripovedk o zmajih so povezovali z naravnimi pojavi in dogodki, ki jih niso razumeli.		2 za pomensko ustreznost odgovora v povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi (za zapis brez napake ali z eno napako)
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	2	Po smislu, na primer, <u>tri od</u> : <ul style="list-style-type: none"> ♦ v zemlji/pod zemljo ♦ v jamah ♦ v jezerih ♦ v soteskah 		2 za 3 pravilne navedbe 1 za 1 pravilno navedbo
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	1 1	Po smislu, na primer: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zmaji so lahko varuhi svetih prostorov/izvirov. ♦ Ponekod so lahko povzročitelji zla/Krivi so za potrese, naravne nesreče. 		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	1 1	♦ A ♦ C		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9	2	Po smislu, na primer <u>ena od</u> : <ul style="list-style-type: none"> ♦ (Oddaja je poučna, saj) poslušalec izve, kaj simbolizira zmaj v različnih kulturah, kako so nastale zgodbe o zmajih in kakšna bitja so to. ♦ (Oddaja je etnološka, saj) govori o nastanku in simboliki zmajev v različnih kulturah. 		1 za ustrezno utemeljitev ene trditve 1 za jezikovno pravilnost povedi (za zapis brez napake ali z eno napako)
Skupaj	2			

IZPITNA POLA 3**Daljše esejsko besedilo**

Točke	Merila	Dodatna navodila
25		
A	do 3 Ustreznost naslovu	Povezanost s temo: predstavitev izbranega dogajanja skozi perspektivo Johana Ota v povezavi z naslovom esejskega besedila.
B	do 6 Poznavanje snovi	Ustrezno povzemanje vsebine romana in treh dogodkov, ki prikazujejo Otovo premagovanje usode.
C	do 3 Razlaga, oznaka, primerjava	Oznaka Johana Ota in razlaga ter primerjava načinov njegovega premagovanja usode.
Č	do 4 Ovrednotenje in opredelitev	Aktualizacija naslova esejskega besedila.
D	do 3 Razvijanje misli	Argumenti, ponazoritve s primeri.
E	do 4 Logična povezanost	Skladnost: notranja – zunanja členitev; kohezija; koherenca.
F	do 2 Izvirnost	Vse po smislu.

Jezikovna pravilnost*

Točke	Merila	Dodatna navodila
6		
do 6	Oblikoslovna, besedoslovna, skladenjska (besedni red) pravilnost, pravopis	Za 4 isto-/raznovrstne napake – minus 1 točka (največ minus 6 točk).

Slog**

Točke	Merila	Dodatna navodila
4		
1	Bogastvo in ustreznost besedišča, slovničnih struktur	
2	Jedrnatost, jasnost, natančnost, živost izražanja	
1	Rokopisna urejenost besedila, ustreznost dolžina (+/- 50 besed)	

* Če kandidat napiše daljše esejsko besedilo z manj kot 400 besedami, lahko pri jezikovni pravilnosti doseže največ tri točke (od šestih).

** Če kandidat napiše daljše esejsko besedilo z manj kot 200 besedami, lahko pri slogu doseže največ dve točki (od štirih).